

Porteføljestyret for Utdanning og kompetanse

Referat	Møte 3/19
Dato	10.12.2019, kl 10.00-17.00 – 11.12.2019, kl. 09.00-15.00
Sted	Clarion Hotel The Hub, Biskop Gunnerusgt. 3, Oslo

Tilstede: Oddrun Samdal, Universitetet i Bergen (leder)
Ulf Dalvad Berthelsen, Aarhus universitet
Kari Kolbjørnsen Bjerke, Bærum kommune
Sigrun Ertesvåg, Universitetet i Stavanger
Janne O. Jonsson, Nuffield College, University of Oxford
Vibeke Grøver, Universitetet i Oslo
Kyrre Lekve, Simula Research Laboratory
Torjer A. Olsen, Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet
Astrid Kristin Moen Sund, Utdanningsforbundet
Peter Wesenberg, Høgskolen Christiania

Forfall: Rita Asplund, Research Institute of the Finnish Economy

Observatører: Håkon Kavli, Kunnskapsdepartementet

Tilstede fra Forskningsrådet:

Jesper W. Simonsen (PS Sak 30/19)
Eivind Hovden (PS Sak 31/19)
Gunnlaug Daugstad
Kari Tonhild Aune
Berit Hyllseth
Hilde Rønning
Tone Merete Holtan

Sak PSUTDKOMP 20/19 **Mottatte søknader og prosedyre for søknadsbehandling av Samarbeidsprosjekter ved utvalgte profesjonsutdanninger (sirkulasjonssak)**

Søknadsdokumenter: Saksframlegg

Saken ble sendt til porteføljestyrets medlemmer på sirkulasjon den den 23. oktober. Frist for tilbakemelding var satt til 30. oktober. Før porteføljestyret kunne få detaljert informasjon om søknadene måtte det foreligge et vedtak om behandlingsprosedyre. Alle medlemmene aksepterte forslaget.

Vedtak: *Porteføljestyret tok prosedyren for søknadsbehandling til etterretning.*

Prinsipper for søknadsbehandlingen:

Gruppe 1: Klart støtteverdige prosjektsøknader innenfor tilgjengelig budsjettamme

Gruppe 2: Prosjektsøknader til nærmere vurdering og diskusjon og

Gruppe 3: Prosjektsøknader innstilt til avslag.

Søknader med karakter 4 eller lavere fra ekspertpanelet, avslås *en bloc*.

Sak PSUTDKOMP 21/19

Mottatte søknader og prosedyre for søknadsbehandling av Forskerprosjekter til FINNUT (sirkulasjonssak)

Søknadsdokumenter: Saksframlegg

Saken ble sendt til porteføljestyrets medlemmer på sirkulasjon den den 23. oktober. Frist for tilbakemelding var satt til 30. oktober. Før porteføljestyret kunne få detaljert informasjon om søknadene måtte det foreligge et vedtak om behandlingsprosedyre. Alle medlemmene aksepterte forslaget.

Vedtak: *Porteføljestyret tok prosedyren for søknadsbehandling til etterretning.*

Prinsipper for søknadsbehandlingen:

Gruppe 1: Klart støtteverdige prosjektsøknader innenfor tilgjengelig budsjetttramme

Gruppe 2: Prosjektsøknader til nærmere vurdering og diskusjon og

Gruppe 3: Prosjektsøknader innstilt til avslag.

Søknader med karakter 4 eller lavere fra ekspertpanelet, avslås *en bloc*.

Sak PSUTDKOMP 22/19

Godkjenning av saklisten

Vedtak: *Saklisten godkjennes.*

Sak PSUTDKOMP 23/19

Referat fra styremøte 02/2019/26. august 2019

Utkast til referat fra møte 03/2019 ble sendt ut 30. august, med frist for kommentarer 6. september. Det kom ingen merknader til referatet

Vedtak: *Referatet tas til etterretning.*

Sak PSUTDKOMP 24/19

Spørsmål om habilitet

Administrasjonen orienterte om Forskningsrådets habilitetsbestemmelser. Bestemmelsene skal sikre at Forskningsrådets ansatte, eksperter og medlemmer av rådets styrende og rådgivende organer er habile og at omverdenen har tillit til Forskningsrådets beslutninger. Porteføljestyrets medlemmer er vurdert på bakgrunn av innmeldte forhold til PS Sak 26, PS Sak 27 og PS Sak 28. Ett av porteføljestyrets medlemmer meldte inn et mulig habilitetsforhold i etterkant av saksutsendelsen men i forkant av møtet. Det var imidlertid ikke snakk om noe inhabilitet og dette fikk ingen konsekvenser for søknadsbehandlingen

Porteføljestyret etterspurte en beskrivelse av administrasjonens habilitet. Det var ikke meldt inn noen habilitetsforhold ifra administrasjonen.

Vedtak: *Følgende styremedlemmer erklærte seg inhabile i diskusjonen av følgende enkeltsøknader under PS Sak 26/19, PS Sak 27/19 og PS Sak 28/19 av behandling av søknader til forskerprosjekter og kompetanse – og samarbeidsprosjekter:*

Oddrun Samdal:

Forskerprosjekter:

303375/Høgskulen på Vestlandet, Christine Möller-Omrani

302680/Universitetet i Bergen, Svein Michelsen

301913/Universitetet i Bergen, Marit Ulvik

301530/Universitetet i Oslo, Christine Meklenborg Salvesen

301056/NTNU, Susanne Wiborg

300908/Institutt for Samfunnsforskning, Julia Orupabo

Sigrun Ertesvåg:

Forskerprosjekter:

301005/Universitetet i Stavanger, Sigrun Ertesvåg

302033/OsloMet, Elisabeth Bjørnstad

301726/Universitetet i Stavanger, Hildegunn Fandrem

300791/Universitetet i Oslo, Kirsti Klette

301265/Universitetet i Agder, Irene Trysnes

Vibeke Grøver:

Forskerprosjekter:

303340/Psykologisk institutt, UiO, Francisco Pons

301286/UiO, Åse Mjelve Hagen

Torjer Andreas Olsen:

Forskerprosjekter:

301034/Høgskulen på Vestlandet, Paul Benneworth

Oddrun Samdal er inhabil til alle søknader fra Universitetet i Bergen. Janne Jonsson fungerte som settestyreleder under PS Sak 28/19.

Inhabile styremedlemmer fratradte møtet under behandlingen av søknadene de var inhabile til og søknader som sto i et direkte konkurranseforhold til disse.

Sak PSUTDKOMP 25/19

Orientering om søknadsbehandlingene av Forskerprosjekter og Kompetanse og samarbeidsprosjekter, avslag en bloc

Saken var til orientering forut for søknadsbehandlingene PS Sak 26/19, PS Sak 27/19 og 28/19 og behandling søknader med karakter fire eller lavere til avslag, i tråd med PS Vedtak 20/19 og 21/19.

Det ble redegjort for:

- søknadstypene Forskerprosjekter og Kompetanse- og samarbeidsprosjekter
- søknadsbehandlingsprosessen for begge søknadstyper
 - forvurdering
 - vurderinger i paneler sammensatt av internasjonale fageksperter
 - relevansvurdering
 - porteføljevurdering
- prosedyre og saksbehandling i møte

Søknadene behandles gjennom flere trinn. Porteføljestyrets beslutninger om investering (bevilgning) er basert på ekspertpanelenes vurdering av kvalitet og administrasjonens relevansvurderinger på grunnlag av utlysningens krav og føringer. Administrasjonen la fram prosedyre for søknadsbehandlingen, inndelt i fire grupper og et forslag til behandling på møtet. Et poeng med å dele inn søknadsmassen i grupper og en bloc-vedtak, er å forenkle behandlingen og forhåpentlig lette problemene med inhabilitet.

Det kom spørsmål til søknadsbehandlingsprosessen og arbeidet med kalibrering mellom ekspertpaneler og relevansvurdering ble diskutert. Porteføljestyret har det strategiske ansvaret i søknadsbehandlingen.

Porteføljestyret vedtok en prosedyre for søknadsbehandling forut for møtet, i sirkulasjonssak 20/19, og 21/19.

Vedtak: *Søknader om Forskerprosjekter og Kompetanse- og samarbeidsprosjekter med samlet karakter 4 eller lavere fra ekspertpanelet, avslås en bloc i tråd med vedtak i sak 20/19 og 21/19.*

Sak PSUTDKOMP 26/19 **Søknadsbehandling Kompetanse- og samarbeidsprosjekter, FINNUT og PROFESJON. Grunnskolelærerutdanning**

Vedtak: *Porteføljestyret bevilget midler til fem søknader for totalt 49,7 mill. kroner.*

Sak PSUTDKOMP 27/19 **Søknadsbehandling Kompetanse- og samarbeidsprosjekter, PROFESJON**

Ingeniørutdanning: Masking, bygg og elektronikk og Økonomisk-administrativ utdanning: Finans, revisjon og regnskap.

Vedtak: *Porteføljestyret bevilget midler til seks søknader for totalt 59,4 mill. kroner.*

Sak PSUTDKOMP 28/19

Søknadsbehandling Forskerprosjekter, FINNUT

Vedtak: *Porteføljestyret bevilget midler til 11 søknader for totalt: 114,8 mill. kroner*

Sak PSUTDKOMP 29/19

Prosedyre for behandling av søknader og en bloc-vedtak for innovasjonsprosjekter i offentlig sektor (IPO)

Administrasjonen orienterte om søknadsbehandlingen av innkomne søknader til utlysningen av Innovasjonsprosjekter i offentlig sektor og forslaget til prosedyre. Porteføljestyret hadde innspill til behandlingen av søknadene i møtet.

Vedtak: *1) Porteføljestyret tar sak om utlysningen og prosess for søknadsbehandling til etterretning.
2) Søknader med hovedkarakter 4 eller lavere avslås en bloc.
3) Porteføljestyrets tildelinger fra FINNUT til søknader mottatt til 2019-utlysningene holdes innenfor en maksramme på 35 mill. kroner som vedtatt av programstyret for FINNUT. Porteføljestyret kan likevel velge å tildele under eller øke rammen for en utlysning (innenfor visse begrensninger og programmets økonomiske rammer) hvis søknadenes kvalitet eller porteføljevurderinger tilsier dette.*

Sak PSUTDKOMP 30/19

Revidering av Forskningsrådets strategi

Saksdokumenter: Saksframlegg og prioriterte tiltak knyttet til Langtidsplanens mål og tematiske områder.

Forskningsrådets styre besluttet i februar 2019 å revidere Forskningsrådets hovedstrategi. Et førsteutkast til revidert strategi skal behandles av Forskningsrådets styre 6.12.2019. Områdedirektør Jesper Werdelin Simonsen presenterte strategiens målstruktur og de viktigste trendene som utgjør strategiens kontekst. Strategien vil også svare på de endringer som er gjort i Regjeringens reviderte Langtidsplan for forskning og høyere utdanning, som nå har et tydeligere skille mellom overordnede mål og strategiske områder. Strategien skal være kortfattet og kommunisere klart at den er en strategi for Forskningsrådet og ikke forsknings-Norge.

Strategien vil være med på å danne målbildet for porteføljestyrets arbeid og porteføljepå planen for Utdanning og kompetanse.

Styret diskuterte presentasjonen og kommenterte strategiarbeidet. Stikkord fra diskusjonen:

- Styret mente at den nye målstrukturen gir et ryddig og oversiktlig målbilde.
- Forskning om utdanning burde komme tydeligere fram og være eksplisitt i strategien.
- Utdanning og betydning av utdanning som forutsetning for å nå andre mål i strategien
- Hvor skal den sektorspesifikke forskningen plasseres?

- Det er utfordringer knyttet til bruk av forskning – og implementering av resultater fra forskning
- Vi bør være oppmerksomme på problemstillinger knyttet til digitalisering og etikk og ulike perspektiver knyttet til forskning og teknologi.
- Utdanning og kompetanse er både en forutsetning for alle mål i strategien og sorterer under flere delmål og strategiske områder. Porteføljen for utdanning og kompetanse bør særlig fokusere på det siste.

Førsteutkast til strategien blir behandlet av Styret 6.12.19, og høringsutkast vil foreligge i midten av januar. Dette vil bli sendt til porteføljestyret for innspill.

Vedtak: *Porteføljestyrets leder formidler porteføljestyrets synspunkter på et kommende strategiutkast til Forskningsrådets styre på møtet mellom porteføljestyrelederne og styret 12.02.2020.*

Sak PSUTDKOMP 31/19

Porteføljestyrenes internasjonale muligheter

Saksdokumenter: Saksframlegg og Utdanning og kompetanse i Horisont Europa

Orientering ved Eivind Hovden, avdelingsdirektør for Internasjonalisering. Avdelingen har ansvar for internasjonaliseringsarbeidet i Forskningsrådet. Hovden informerte kort om arbeidet og hva som kan være aktuelt for denne porteføljen og understreket at porteføljestyrets viktigste internasjonaliseringsarbeid er knyttet til føringer i egne utlysninger. Videre ble det Informert om:

- multilaterale programmer og europeiske partnerskap
- bilateralt samarbeid
- *fair return*
- Horisont 2020 og Horisont Europa/Utdanning og kompetanse i Horisont Europa

Vedtak: *Saken tas il orientering*

Sak PSUTDKOMP 32/19

Portefølgeplan for Utdanning og kompetanse

Saksdokumenter: Saksframlegg og mal for portefølgeplan

Porteføljestyret skal innen mai 2020 ferdigstille forslag til portefølgeplan for Utdanning og kompetanse. Forskningsrådet ved avdelingsdirektør Gunnlaug Daugstad presenterte portefølgeplanarbeidet og forutsetninger for dette. De overordnede målene og hovedmålene er gitt i strategier og styrende dokumenter fra Regjering og Forskningsrådets styre jf. PS Sak 30/19. De ulike porteføljene vil også ha spesielle mål for sine områder.

Det ble gitt forberedte innlegg til den videre diskusjonen fra tre av medlemmene i porteføljestyret. Disse var knyttet til forskningskvalitet, relevans for forskning og forsknings- og innovasjonssystemet. Stikkord fra innleggene:

- Fri forskning og bottom-up-styring av forskning er viktig, og forskningskvalitet må belønnes.
- Det er behov for forskning på områder med store kunnskapsbehov, mer anvendelige forskningsresultater og flere lett tilgjengelige forskningsartikler. Porteføljen må bidra til barns livsmestring og til at de blir gode samfunnsborgere.
- Stadig større fokus på hva vi får igjen for investerte midler, og hva nytteverdien er. Nye forutsetninger, behov og utfordringer på feltet krever prioriteringer og god styring.

Porteføljestyret hadde også spørsmål og kommentarer. Disse handlet blant annet om at:

- Porteføljeplanen må balansere mellom det generelle og konkrete, mellom fri forskning vs. prioritering på enkeltområder og mellom kvalitet og kapasitetsbygging.
- Det må gis en beskrivelse og gjøres en avklaring om områder som skal prioriteres og eventuelle særskilte innsatsområder
- Prioriteringene må ta utgangspunkt i blant annet porteføljeanalysen, evalueringen av utdanningsforskning og dialogen rund denne.
- Bredden av virkemidler bør tas i bruk for å oppnå målene

Før neste styremøte 07.02 vil det utarbeides et stikkordbasert utkast til plan som porteføljestyret kan kommentere på og gi innspill til. Dette vil også være grunnlaget for diskusjonen i møte 1/20

Vedtak: *Administrasjonen tar porteføljestyrets innspill og kommentarer med i det videre arbeidet med utkast til porteføljeplan.*

Sak PSUTDKOMP 33/19

Investeringsplan med utlysninger 2020

Saksdokumenter: Saksframlegg og utkast til investeringsplan 2020

Saken ble fremmet for å fullføre arbeidet med investeringsplanen (med utlysninger) for 2020. Utlysningsplanene i 2020 må ta utgangspunkt i nåværende programplaner, handlingsplaner, den samlede porteføljen og tildelingsbrev fra finansierende departementer

Porteføljestyret hadde diskusjoner av utlysninger i møte 2/19 under PS Sak 15/19 *Diskusjon av prioriteringer for utlysning av midler til*

forskerprosjekter og unge forskertalenter og 16/19 Diskusjon av prioriteringer for utlysning av midler til forskning på effekter av tiltak.

Administrasjonen presenterte utlysningsplanen for 2020 og skisserte innholdet i tråd med innspill fra diskusjonene i møte 2/19.

Utlysningsplanen inneholder midler til nasjonale tiltak, internasjonalt samarbeid og andre tiltak.

Det ble understreket at prioriteringene skal være tydelige for søker og kunne brukes i administrasjonens og porteføljestyrets arbeid. Utlysningene må i det videre arbeidet tilpasses Forskningsrådets felles utlysningsmal (under utarbeidelse), samt eventuelle nye føringer og tildelinger fra finansierende departementer.

Vedtak: *Porteføljestyret slutter seg til investeringsplanen for 2020. Administrasjonen tar porteføljestyrets innspill og kommentarer med i det videre arbeidet.*

Sak PSUTDKOMP 34/19

Muntlige orienteringer

- Nasjonal forskerskole for lærerutdanningen NAFOL avsluttes i 2021. Forskerskolen er en del av en større satsing for lærerutdanningene. I regjeringens strategi *Lærerutdanning 2025, Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene* ble forskerskolen trappet opp og videreført utover opprinnelig prosjektperiode. Forskerskolen avsluttes i 2021. Det vil gjennomføres en evaluering i regi av Forskningsrådet ila 2020.
- Education for Tomorrow er et nordisk utdanningsforskningsprogram som vil styrke den nordiske utdanningsforskningens posisjon, bidra til utvikling av kunnskapsbasert politikk i de nordiske landene og bidra til formidling av forskningsresultatene. Programmet er organisert av NordForsk. Programmets første fase startet i 2013 og fase to i 2016. Programmets første fase er evaluert og har fått gode resultater. En videreføring i fase tre er under diskusjon.
- Forskningsrådets policy for åpen forskning gjelder ifra 2020. Bakgrunnen for denne var behovet for å se ulike aspekter av åpen forskning i sammenheng. Man vil stimulere norske forskere og institusjoner til *økt grad av åpen forskning* og iverksette *tiltak* for å styrke åpen forskning og innovasjon. Det skal utvikles en handlingsplan for arbeidet. Målene vil være å bidra til et velfungerende forskningssystem, å bidra til bærekraftig samfunnsutvikling og å styrke tilliten til forskningen.

Vedtak: *Sakene tas til orientering*

Sak PSUTDKOMP 35/19

Møter og aktiviteter

Saksdokumenter: Saksframlegg og utkast til møte- og aktivitetsplan
Forslag til møtedatoer for høsten 2020 ble lagt fram.

Vedtak: *Forslag til møter og arrangementer tas til etterretning*

Sak PSUTDKOMP 36/19

Eventuelt

Ingen saker meldt

Sak PSUTDKOMP 37/19

Godkjenning av vedtaksprotokoll

Vedtak: *Protokollen ble godkjent*

Sak PSUTDKOMP 38/19

Evaluering av møtet og oppsummering

Porteføljestyret takket for møtet og for forberedelsene ifra administrasjonen